Jüdische Pester Zeitung.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייאמאל יואכענטלך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.

אונד קאסטט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעריגיג 10 גולדען עסט.-וועהרונג.
האלביעריגיג 5 " " " "
פיערטעליאהר 2 " " אונד 50 קר. ע.-וו.

פיר אויסלאנד
גאנציעריגיג 11 גולדען עסט.-וועהרונג.
האלביעריגיג 5 " " אונד 50 קר. ע.-וו.
פיערטעליאהר 2 " " " 75 " " "

יידישע פעסטער צייטונג

איין דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג
אבאנירען
אונד דיר פרענומעראנדען-פירמען בעזונגס מיט דעם עפעסאנגע דעם עדיטאן בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין
פעסט
אלט-גאסע נו. 1.
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראנדען צו ענדען בעלעגען.

Nr. 110, אכטער יאהרגאנג. פעסט, מאנטאג כט אלול ה.ת'ר'ל'ו'. Pest, den 18. September 1876.

צום נייען יאהרע.

מיט דעם הייטיגען טאגע ענדיגט דאס יאהר ה.ת'ר'ל'ו', אונד ווי שטעהען אן דער שוועלע דעס נייען יאהרעס ה.ת'ר'ל'ז'. ווי וואללען נון איר דאס אבגעלויפענע יאהר איינען קלייגען ד י ק ב ל י ק ווערפען:

אין פאלשטיש ער בעציעהונג דאס דאס אבגעלויפענע יאהר אינגעהייער פיעל לערם געמאכט, פיעל געשריען אונד געקריסען, אונד עטוואס געבאדען צו האבען. דיא אינדיען אין דער יעסטרייכען טרקייא הייער שאן אין פאללעס יאהר. מאן גלייבטע, דאס זיך איס דיעזען איין וועלט-קריעג ענטוויקעלן ווערדע, דיא דיעלטען גאנזן אייראפא אין פיעבערהאפטער אויפרעגונג, דיא פערנאלאסטען אונטער דען אייראפעאישען מעכטען פיעלע ציוואמענגרענצונגען, פיעלע בעראהונגען אונד בריעפ-ווכסעל; ווא אפט ווארד שאן דער דרונג פאהרען דעס וועלט-פיערעגס צום עגרייסען? — אונד דאך שטעהט הייטע אויראפא דארט, ווא עס הייטע אין יאהر געשאנדען בלאס אים אפטען אייראפא האבען זיך דיא פאריעהרי-גען קלייגען אונדרוהיגע צו אייגעס גראסען קריעגע ענטוויקעלט, דער אבער איך שאן דיעגס ענדע ענטגעגען געהט; דיא טרקייא האט אין דער לעצטען יאהרעס-פערפאסע ציוואמאל אונדרען הערר-שער גערעכעלט, דאס האט דיא נאך דורך דיע-זען קריעג אונדרען גלייך-מאנגעל אונד אונדרע אנ-גרייפען שיליען פערגראסערט, אהנע נאך צו ווייסען, אב דיא פאן דיעגס קריעג געשטערקט אדער נאך געשוועכט הערפאר-גערען ווערדע.

ווי ווען, דיא ווי אומער ביא אינגערעס געבעטע אינגער געזוכט נאך דעס אנס הייליגען אסטען ווערען ווייל דארט אינגערע הומאט, אונ-דער הייליגעס לאנד לייגט, בלוטען אין דיעזעס יאהרע מיט בעזאנדערעס אינטערעססע נאך דעס אסטען אונד בעאבאכטעטען מיט בעזאנדערער שאפענגע אלל דיא דארטיגען בעזיעהונגען אונד פארגעגנג, אס איין גוטסטעס ציוכען פיר אינגע-רע ערלאהונג הערייסצופיהרען, דער גערעכטע ער-וארטעט פאן ערדעס ווילט-ערלאיינססע אייגען אומשיאיגע עס בעסערען, אונד אויך ווי ערוואר-טען פאן אייגעס ווילט-קריעגע, אין ווערדעס נא-ציאנען גענען נאציאנען, גלייבענס-גענאסענשאפ-טען גענען אנדרע גלייבענס-גענאסענשאפטען איינען לאנדס דעס ראיזעס אונד דער פערגיסטונ פיהרען, אייגע ענטשיידענדע ווערונג צו אינגערען גוטסטען. האנדעלט עס זיך יא אין דיעזעס אריגי-טאלישען קריעגע אים דען בעזוגען דעס אסטענס, אונד דאס דאן אנס ווידערפאהרען גוטס גלייב-גילטיג זיין; — ווען דיא צוויא גיעדען ווערלא-גען, ווען דיא לאטהאליקען אונד מאהאמעדא-נער גענען אינאנדער דען פערגיסטונגס-קריעג פיהרען, מיט דאן גוטס דיא עסטע אונד יאהר-דע י י ד י ש ע ווערלאן דיא אללגיגע ווערען בליבען! —

ווערלבע ווערדיגע נון דאס נ י י ע י א ה ר בייגען ווערד? דאס שיין גיר אין גאנזע, אין דעסען דאנד דיא ווערגפס לייגען, דאפפען ווי נון, דאס דעסמאל אינזער יאהיגס לשנה הבאה בירושלים עבדים אין ערפיללונג געהען ווערד.

אין פאלקס-ווירטהשאפטליכער בעציעהונג דאס דאס אבגעלויפענע יאהר אומער קייגע בעסערונג הערפאר-גערופען,

מיט אינזערעס הייליגען פראפעטען דאנגען ווי איס-ריפען: «פאר-בער איזט דיא ערנטע, צו ענדע איזט דער זאמער, אונד אינס?» — אינס איזט נאך נ ט גערעכלפען! — זאר-אחל דער שטאאט אלס אויך דאס פאלק קעמפפטען אין דעם אבגעלויפע-נען יאהרע אים דיא פערבעססערונג דער ווירטה-שאפט, אינזערע רעגיערונג אינטערהאנדעלטע מיט עסטערריך ווענען פערבעססערונג דעס אויסגלי-כעס, אים אינזערע איינגאהמען הערהוך צו פערי-מעהרען אונד דעס אינגאריסען גערד-מאנגעל ווידר פאלק ארבייטעט אינגערטיליך אן דער ווערדע-איפרטונג דעס גענוקגעגען קרעדיטס אונד אן דער ווערדע-בעלעבונג דעס דארגיעדער-ווערגע-דען האנדעלס אונד דעס געשעפטס-לאגנגס; אבער אלל דאס נטעטע אונס בוז יעטעט זעהר ווענג, איבערשווענגען אונד פראסטע האבען אין דעס אבגעלויפענען יאהרע פיעל שאדען אנגעריכטעט אונד פיעלע האפפנונגען אונד ארבייטען פיר דע-גערונג אונד דעס פאלקעס צו נטעט געמאכט, אונד איך הויער לאנגען ווי מיט אינזערעס הי-לייגען ווענער אויסריפען: «ווען דער ווייג נטט זולסטס דאס הייז בויט, דאנן בעמיהען זיך אוס-זאנסט דיא בייגדען דארען!»

מאנען נון דיא יאהרע דעס אינגליקעס גענגע-לוט אויפארען, אונד מאנע דאס נייע יאהר אין גלוקליכעס אונד גזוגענגעטעס זיין, תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה! — אונד ווי ווי-שען נון אינזערען דעזערן אונד אלל אינזערען טייערען גלייבענס-גענאססען אין הערצלעכעס: «לשנה טובה תכתבו ותחתמו!»

פאליטישע איבערזיכט.

זייט אינגען יאהען איזט שאן איבער דיא טרקי-שען פיערעגס-בעדינגונגען פערשיעדענאר-טיגע גמעלדעט אונד פיעל פאליטיזיזיס ווארדען אונד נאך אינגעטיילט דיא ווירקליכען פיערעגס-בעדינ-גונגען צו קענגען. — מאן האט הויער איבער דיא פיערעגס-בעדינגונגען פיעל נאכגעדאכט, פיעל גגרעכעלט, אונד זיא באלד אלס אנגעדמבאר אונד באלד אלס אינגענעדמבאר בעצייכנעט, ווערדענד מאן אין מאנסטאנטינאפעל ווערכסס דיא פיערעגס-בעדינגונגען נאך נאר נטט קאנגטע, אונד זיא ערסט אם 14-טען סעפטעמבער אין אינגעס מינסטער-ראטהע פעסטשטעללטען, ערסט אינגע א מ ט ל י-כע ראנסמאנטינאפעלע ווענגע אם 15-טען סעפטעמבער בראכטע אונס אובער דיא פיערע-רעגס-פערהאנדלונגען פאלגענדע מעלדונג:

אייט דיא פיערעגס-אנטראגע דער אייראפ-פעאישען גראס-מעכטע האט דיא טרקישע ריגיע-רונג אם 14-טען סעפטעמבער גענאנטיאטעט, דיא טרקישע ריגיע-רונג ערקלערטע אין אינגעדען אויך אינגען וואפפענשטיללשטאנד, בעפאר דיא דער אנגאהמע אדרעס פיערעגס-בעדינגונגען נעיים אויזט, פיר אונמאגליך; דיא אויזט אבער צו אינגעס פיערעגס-שליסס בעדייטט, ווענן אדרע פיעל בע-דינגונגען אנגענאמטען ווערדען. — דיעזע דינר: 1) זאללען דיא טרקען דיאזעלבען סערבישען פעס-טונגען בעזעטצען דיפפען, אין זיעלבען דיא בעדייטט פאר דעס יאהרע 1856 דאס בעזאטצונגס-רעכט האטטען. — 2) זאללען אללע דיאזעלבען פעסטונ-גען, ווערלבע דיא סערבען זייט דעס יאהרע 1867 ער-וויבטעטען, ווערשטאערט ווערדען. — 3) אללע טירקען ערסט אין קאנסטאנטינאפעל אלס רעגיערונגס-

מיט אינזערעס הייליגען פראפעטען דאנגען ווי איס-ריפען: «פאר-בער איזט דיא ערנטע, צו ענדע איזט דער זאמער, אונד אינס?» — אינס איזט נאך נ ט גערעכלפען! — זאר-אחל דער שטאאט אלס אויך דאס פאלק קעמפפטען אין דעם אבגעלויפע-נען יאהרע אים דיא פערבעססערונג דער ווירטה-שאפט, אינזערע רעגיערונג אינטערהאנדעלטע מיט עסטערריך ווענען פערבעססערונג דעס אויסגלי-כעס, אים אינזערע איינגאהמען הערהוך צו פערי-מעהרען אונד דעס אינגאריסען גערד-מאנגעל ווידר פאלק ארבייטעט אינגערטיליך אן דער ווערדע-איפרטונג דעס גענוקגעגען קרעדיטס אונד אן דער ווערדע-בעלעבונג דעס דארגיעדער-ווערגע-דען האנדעלס אונד דעס געשעפטס-לאגנגס; אבער אלל דאס נטעטע אונס בוז יעטעט זעהר ווענג, איבערשווענגען אונד פראסטע האבען אין דעס אבגעלויפענען יאהרע פיעל שאדען אנגעריכטעט אונד פיעלע האפפנונגען אונד ארבייטען פיר דע-גערונג אונד דעס פאלקעס צו נטעט געמאכט, אונד איך הויער לאנגען ווי מיט אינזערעס הי-לייגען ווענער אויסריפען: «ווען דער ווייג נטט זולסטס דאס הייז בויט, דאנן בעמיהען זיך אוס-זאנסט דיא בייגדען דארען!»

מאנען נון דיא יאהרע דעס אינגליקעס גענגע-לוט אויפארען, אונד מאנע דאס נייע יאהר אין גלוקליכעס אונד גזוגענגעטעס זיין, תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה! — אונד ווי ווי-שען נון אינזערען דעזערן אונד אלל אינזערען טייערען גלייבענס-גענאססען אין הערצלעכעס: «לשנה טובה תכתבו ותחתמו!»

פאליטישע איבערזיכט.

זייט אינגען יאהען איזט שאן איבער דיא טרקי-שען פיערעגס-בעדינגונגען פערשיעדענאר-טיגע גמעלדעט אונד פיעל פאליטיזיזיס ווארדען אונד נאך אינגעטיילט דיא ווירקליכען פיערעגס-בעדינ-גונגען צו קענגען. — מאן האט הויער איבער דיא פיערעגס-בעדינגונגען פיעל נאכגעדאכט, פיעל גגרעכעלט, אונד זיא באלד אלס אנגעדמבאר אונד באלד אלס אינגענעדמבאר בעצייכנעט, ווערדענד מאן אין מאנסטאנטינאפעל ווערכסס דיא פיערעגס-בעדינגונגען נאך נאר נטט קאנגטע, אונד זיא ערסט אם 14-טען סעפטעמבער אין אינגעס מינסטער-ראטהע פעסטשטעללטען, ערסט אינגע א מ ט ל י-כע ראנסמאנטינאפעלע ווענגע אם 15-טען סעפטעמבער בראכטע אונס אובער דיא פיערע-רעגס-פערהאנדלונגען פאלגענדע מעלדונג:

אייט דיא פיערעגס-אנטראגע דער אייראפ-פעאישען גראס-מעכטע האט דיא טרקישע ריגיע-רונג אם 14-טען סעפטעמבער גענאנטיאטעט, דיא טרקישע ריגיע-רונג ערקלערטע אין אינגעדען אויך אינגען וואפפענשטיללשטאנד, בעפאר דיא דער אנגאהמע אדרעס פיערעגס-בעדינגונגען נעיים אויזט, פיר אונמאגליך; דיא אויזט אבער צו אינגעס פיערעגס-שליסס בעדייטט, ווענן אדרע פיעל בע-דינגונגען אנגענאמטען ווערדען. — דיעזע דינר: 1) זאללען דיא טרקען דיאזעלבען סערבישען פעס-טונגען בעזעטצען דיפפען, אין זיעלבען דיא בעדייטט פאר דעס יאהרע 1856 דאס בעזאטצונגס-רעכט האטטען. — 2) זאללען אללע דיאזעלבען פעסטונ-גען, ווערלבע דיא סערבען זייט דעס יאהרע 1867 ער-וויבטעטען, ווערשטאערט ווערדען. — 3) אללע טירקען ערסט אין קאנסטאנטינאפעל אלס רעגיערונגס-

פיערסט פאן סערבען איינגעזעטצט ווערדען. — 4) דארף דיא סערבישע ארמעע נטט גראסער אלס 100,000 מאנן זיין — אונד 5) מיט דיא סערבישע רעגיערונג אין דען איינסביא דער טירקישען באהן דורך סערבען איינזוללען. — — דאס גראסטע געוויכט לעגט דיא טירקישע רעגיערונג אויף דען ערסטען פינקט, נעמליך אויף דיא נאטהווענדיגקייט, דיא ווייטסטען סערבישען פעסטונגען צו בע-זעטצען, אים אבערמאלינע אנגריפפפ דיטעגס דער סערבען צו פערהינדערן, ווא דאס דיא אויב-ריגען פינקטע בעטריפפפ, זא דאס דיא טירקישע רעגיערונג נאך נטט אויך לעטצטעס ווארט גע-שפאבען, זאנדערן אבערלאסט זיא דער גוטען אייניטט דער אייראפעאישען גראס-מעכטע, דא-מיט דיאזעלבען אויך אינדרע מיינונג הערבייבער אויסשפרעכען מאנען.

מערקווירדיגער ווייזע איזט אין דיעזען אמטליך מיטגעטהיילטען פערעגס-בעדינגונגען פאן דער צאהלונג אייגער קריעגס-עגטשעדיגונג קיינע ערגע, ווייל פיעלליכט שאן דיא טירקישע רעגיערונג, דאס זיא פאן סערבען דיא קריעגס-עגטשעדיגונ אומאגאסס פערלאנגע, דא סערבען נטט אים ششאנ-דע איזט; זיא צו צאהלען? דיא טירקייא ווייס עס אן זיך, דאס זיא אינדרע שולדען נטט צאהלען קאנען, ווא זאללזיא דאס נאך פאן אנדערען פער-לאנגען? — אבריגענס מאג זיין, דאס דיעזע קריעגס-עגטשעדיגונג ערסט אין אייגעס שפעטערען טירקי-שען מינסטער-ראטהע פעסטגעשטעללט ווער-דען ווירד.

ערסט אייגע שפעטערע פרייאט-דעפעשע מעלדעטע דען זעכסטען פינקט דער טירקישען פ'יערעגס-בעדינגונגען: דיעזער לייטעט: «6) מיט סערבען צוויא מיללאנען «פיפנד» קריעגס-עגט-שעדיגונג צאהלען. דיעזע צאהלונג מיט נטט איינ-אינמאל, זאנדערן מאנ אויך ראטען-ווייזע געלייס-טעט ווערדען, זא דאס סערבען יעהרליך נור 50000 «פיפנד» אלס טהייל-צאהלונג דער קריעגס-עגט-שעדיגונג אבצוטראגען העטטע.» — דיעזע 6 פינק-טע דער טירקישען פ'יערעגס-בעדינגונגען פינדען אבער דיא אייראפעאישען גראס-מעכטע נאך אומ-מער פיר צו הארט אונד פיר אונגענעהמבאר — אונד פערלאנגען פאללייגס אייגען פערע-ווארטונ-ליכען «פיפנד» אלס קריעגס-עגטשעדיגונג.

דער הייפט-מאנגעל אונד הייפט-אנפיהרער ביא דיעזען פ'יערעגס-פערהאנדלונגען ווייזד «אהרשיילד נור ענגלאנד זיין. פאללייגס פער-לאנגט ענגלאנד דיא בעשטאפענג דער באשי-באצוקס, ווערלבע זאלל שרעקליכע גרייעל-טהאט-טען אין בולגאריען פערלאבטען. דיא טירקייא ווערלאנגט נון דיעזעס פערלאנגען אונד לייגט דיא הייפט-פיהרער דער באשי-באצוקס בייא דען גרוי-זאמקייטען אין בולגאריען פערהאפטען אונד אב-אויטהיילען. אויך דער טירקישע גובערנער פאן אדריאנאפעל מוסטע אבגעזעטצט ווערדען, ווייל ער דיא טירקען גענען דיא קאטהאליש בעפאל-קערונג אין בולגאריען אויפרייצטע אונד זיא בע-וויפפען דיעס, אלס עס בעריכטט אינגאטהיג ווארד.

ווא ווי בעריכטט מעלדעטען, האט ענגלאנד אייגענס אייגען ענגלישען גענעראל נאך דעס טיר-קישען קריעגס-שויא-פלאטצע געשיקט, אים דארט דיא גרייזאמקייטען דער טירקען צו אובערוויאכען. דיעזער ענגלישע ענגעראל ווייטצ נון דער ענגלי-שען רעגיערונג אן, דאס דיא טירקישען פ'יהررען גען צאהלרייכע פ'יערעגונגען אין סערבען בע-

מיט אינזערעס הייליגען פראפעטען דאנגען ווי איס-ריפען: «פאר-בער איזט דיא ערנטע, צו ענדע איזט דער זאמער, אונד אינס?» — אינס איזט נאך נ ט גערעכלפען! — זאר-אחל דער שטאאט אלס אויך דאס פאלק קעמפפטען אין דעם אבגעלויפע-נען יאהרע אים דיא פערבעססערונג דער ווירטה-שאפט, אינזערע רעגיערונג אינטערהאנדעלטע מיט עסטערריך ווענען פערבעססערונג דעס אויסגלי-כעס, אים אינזערע איינגאהמען הערהוך צו פערי-מעהרען אונד דעס אינגאריסען גערד-מאנגעל ווידר פאלק ארבייטעט אינגערטיליך אן דער ווערדע-איפרטונג דעס גענוקגעגען קרעדיטס אונד אן דער ווערדע-בעלעבונג דעס דארגיעדער-ווערגע-דען האנדעלס אונד דעס געשעפטס-לאגנגס; אבער אלל דאס נטעטע אונס בוז יעטעט זעהר ווענג, איבערשווענגען אונד פראסטע האבען אין דעס אבגעלויפענען יאהרע פיעל שאדען אנגעריכטעט אונד פיעלע האפפנונגען אונד ארבייטען פיר דע-גערונג אונד דעס פאלקעס צו נטעט געמאכט, אונד איך הויער לאנגען ווי מיט אינזערעס הי-לייגען ווענער אויסריפען: «ווען דער ווייג נטט זולסטס דאס הייז בויט, דאנן בעמיהען זיך אוס-זאנסט דיא בייגדען דארען!»

מאנען נון דיא יאהרע דעס אינגליקעס גענגע-לוט אויפארען, אונד מאנע דאס נייע יאהר אין גלוקליכעס אונד גזוגענגעטעס זיין, תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה! — אונד ווי ווי-שען נון אינזערען דעזערן אונד אלל אינזערען טייערען גלייבענס-גענאססען אין הערצלעכעס: «לשנה טובה תכתבו ותחתמו!»

פאליטישע איבערזיכט.

זייט אינגען יאהען איזט שאן איבער דיא טרקי-שען פיערעגס-בעדינגונגען פערשיעדענאר-טיגע גמעלדעט אונד פיעל פאליטיזיזיס ווארדען אונד נאך אינגעטיילט דיא ווירקליכען פיערעגס-בעדינ-גונגען צו קענגען. — מאן האט הויער איבער דיא פיערעגס-בעדינגונגען פיעל נאכגעדאכט, פיעל גגרעכעלט, אונד זיא באלד אלס אנגעדמבאר אונד באלד אלס אינגענעדמבאר בעצייכנעט, ווערדענד מאן אין מאנסטאנטינאפעל ווערכסס דיא פיערעגס-בעדינגונגען נאך נאר נטט קאנגטע, אונד זיא ערסט אם 14-טען סעפטעמבער אין אינגעס מינסטער-ראטהע פעסטשטעללטען, ערסט אינגע א מ ט ל י-כע ראנסמאנטינאפעלע ווענגע אם 15-טען סעפטעמבער בראכטע אונס אובער דיא פיערע-רעגס-פערהאנדלונגען פאלגענדע מעלדונג:

אייט דיא פיערעגס-אנטראגע דער אייראפ-פעאישען גראס-מעכטע האט דיא טרקישע ריגיע-רונג אם 14-טען סעפטעמבער גענאנטיאטעט, דיא טרקישע ריגיע-רונג ערקלערטע אין אינגעדען אויך אינגען וואפפענשטיללשטאנד, בעפאר דיא דער אנגאהמע אדרעס פיערעגס-בעדינגונגען נעיים אויזט, פיר אונמאגליך; דיא אויזט אבער צו אינגעס פיערעגס-שליסס בעדייטט, ווענן אדרע פיעל בע-דינגונגען אנגענאמטען ווערדען. — דיעזע דינר: 1) זאללען דיא טרקען דיאזעלבען סערבישען פעס-טונגען בעזעטצען דיפפען, אין זיעלבען דיא בעדייטט פאר דעס יאהרע 1856 דאס בעזאטצונגס-רעכט האטטען. — 2) זאללען אללע דיאזעלבען פעסטונ-גען, ווערלבע דיא סערבען זייט דעס יאהרע 1867 ער-וויבטעטען, ווערשטאערט ווערדען. — 3) אללע טירקען ערסט אין קאנסטאנטינאפעל אלס רעגיערונגס-

עבען בעציכונגען ווייזן גרינדליך אבהעלפען קאנגען!

* (דיא קאנינגליך אונגארישען שטאאטס-אייזענבאהנען אונד דיא ימים נורדען.) דיא בלעטער ברינגען זאעבען פאלגענדען לאבענסווערדען ענטשלוס דער מאגליך אונגארישען שטאאטס-אייזענבאהנען, וועלכער לויטעט: «אנלעסלך דער אייף דען 19. 20. אונד 28-טען דיעזעס מאנאטס פאללענדען גראסען איזראעליטישען פיערטאגע (ראש השנה ויום הכפורים) ברויכט מאן פיר דיעזע טאגע אייף אללען שטאציאנען דער עיזענבאהנען אונגארן מיטגען «לאגערצינזן» צו אנטשליסען» — עס האט דיעזע פערפיגונג נכט בלאס איינען גולד-ווערטה, זאנדערן נאך מעהר איינע מאראלישע בעדייטונג. מאן זיעהט, דאסס דאס יודענטהום אייף אללען גענעטען צו איינער אומ-מער גראסערן גولטונג גولאנגט אונד איבערהאלל דער «אהלפערדיענטען בעריקוכטיגונג טהיילהאפ-טיג ווירד.

* (ווידער דיא אפפנונג דעס אונגארישען רייכסטאגעס.) וויא אין רעגערונגס-בלאטט זאעבען מעלדעט, ווירד דער אונגארישע רייכסטאג אינבארונג אם 28-טען דיעזעס «ווידער עראפפנעט ווערדען אונד זיינע ארבייט מיט דעם באדשעט דעם גענעהמען אהרעס בעגינגען. אייף דער עסטערייכישע רייכסראטה ווירד גלייך דאריף עראפפנעט, דאמיט דער עסטערייכ - אונגארישע איינגליך פאן בוידען פארלאמענטען ווידען זאמען אין פערהאנדלונג גענאמטען ווערדען קאן. — וויא אללעמען בעריכטעט ווירד, זוך דיא בוידעטיגונג דער-גערונגען אן אללען הוففענטען אין דער באנק-פראגע בעטרעففענד, פאללקאמטען אייניג. אנפאנגס דער גענעטען «אבע בעגעבען זיך דיא מיגסטער טיפא, פעלל «ווגרוים אונד טרעففט נאך ווען, אם אובער דיא רייטענפאללע דער ארבייטען ענדגילטיג בעשטיממונגען צו טרעففען. וויא אם אלל, דעם צו ענדגען, ווערדען דיא גענעטען רייכסטאגס-פערהאנדלונגען פאן האהעם אינטערעססע זיין. ווי ווערדען דיעזעלבען וויעדער אויففהיילך בעגינגען.

* (אבבגעגע-ווארן.) וויא אונס זאעבען בע-ריכטעט ווירד, ווארדע אין קיראלי-העלמען הרב הגדול מוהר יוסף ווארן נ״ו, זאהן דעם פערשטאר-בענען ראבבינערס הרב המאה״ג מוהר מרדכי ארי״ ווארן ז״ל, אים ראבבינער געוועהלט.

* (קאנן דאך נור איין בלבול זיין.) דיא «נייע פרייע פרעסע» בעגינגט זאעבען פאל-גענדע מעלדונג: אין ווידעשע הייוערע אין ווען, נאמענס נאטהאן נייטמאן, אים דאבאוויא אין גאליציען» גע-בוירען, קיففט בייא דער וויטווע אינעם אמטס-ריגנגס ווערגיהאלט אלטע געגענשטענדע. דיעזער מאנע ווייטער אים הייוע יעגער אים ווייטוע. דיעזע האלטע אוים דעם קאففען צווייא מענגע-ראקע, דיא פאן איהרעם פערשטאבענען מאנגע צווייקינבלינגען אונד וואללטע זיא דעם יודען אים 35 גولדען פערקייففן. דיע-זער יעדאך בעשטففففففט דיא ווייטוע, ווייל זיא עס גע-וואגט, פאן איהם פיר צווייא אלטע ראקע 35 גولדען צו פאדרען, עגדלך ווייטו זיא דעם נייטמאן אינפאך דיא טהיר. דאך דיעזער גינג נכט ווגע, אנדערן האלטע זיין מאשגע-מעفففففف

דען שיטעדיפען צו ווערפען. דיא ווידען האבען אהרהונדערטסטע הינדערניס איך אהנע שפאנינען עקסטרעם קאנגען. עס איזט אם בעסטען, ווענן מאן זיך איך ווישעדהין אים דיעזען פערפיהרען אונד הערבאבגעקאמענען שטאבען גיכט קומטערט, איס ווילכעס גיע עטוואס רעכטעס ווערדען קאנן, דענן ווא אומער דיא איפלעדונג אן דער ווערלט צוממסט — שפאנינען בלייבט דאך גיר פיר אללע צייטען שפאנינען!

* (דיא ווידען אין דומעגען.) לידער מיס מאן ווידער אונד ווידער איף דיא טרייזיג לאנג דער ווידען אין דומעגען צוריק-קאממען. דיעסמאל האבען ווי הייריג בעזעלל-צייא מיטשהיילונגען צו מאכען, דיא גרויס פאן דאהעם אינטערעססע זיך. עדסטענס, דאס הערר בוימען פיקשאטטע, דער אלס אמערי קאנישער קאנ-זול אין דומעגען ווירקטע, זאבען אין זיינע דיי-מאטה צוריקגעקעהרט, אונד ווידר דיעזע שטעללע זיטענס דער אמעריקאנישען רעגיערונג נאך ניכט מעהר ווידער בעזעטצט ווערדען. הערר פיק-שאטטא איזט בעקאנטליך ווי ע. דיא אמעריי-קאנישע רעגיערונג אנטזונדעטע דעמזעלבען בראם צו דעם צוויעקע אלס קאנזול נאך דומעגען, דאמיט ער דארט עבען אים נאמען דער אמעריקאנישען רעגיערונג פיר דיא פערבעססערונג דער לאגע דער ווידען טהעטע, זיא. דא איהם דעם ערדאך ניכט געלונגען, ווילל אמעריקא פאן דעם דאהען דומע-גיען ניכטס מעהר ווייסען אין אנטזונדעטע איך מעהר קיינען קאנזול אן דעזעס רייבער-נעגסס. — ווייס ערפיהרען איזט דיא צווייטע מיטטהיילונג, נאכדעם נעמליך אמעריקא בעריישט מידע גע-ווארדען, גענען דיא דומעגישע ראההייט אנגע-רעגפפען, האבען זיך דיא רעגיערונגען פאן ענ-לאנד אונד פראנקרייך דער זאכע דער ווידען אין דומעגען זעהר ווארם אנגענאממען אונד אללעס אנגעוועגדעט, אים אין דומעגען דיא ווייגע-עמאנצי-פאציאן הערבייזוטעגען. עס ווארדע היערבייבר בע-ריישט איינע זעהר טרעפפליכע דענקשריפט איס-געארבייטעט ווארדען אללע אנקראגען דער דומע-גען גענען דיא ווידען זעהר גוט צוריקגעוועזען ווערדען. זא צום בייספיעל קראגען דיא דומעגען גענען דיא ווידען, ווייל דיעזע איסטלעסלוך מיט דעם האנדעל, זיך בעפאססען; גין אבער דען דומעגען מיט רעכט ווערווערפען: אידר האבען דא דען ווידען דען ווערווערפ פאן גרויר אונד באר-דען גוטגעטלייר פערבאטען, ווענהאלב דיעזע גיר דעם האנדעל זיך צו-ווידען קאנגטען! — שפפעט דיעזעס רעכט-דומעגישע גוטגעטן אבי אונד אידר ווידען אין דומעגען, אלס דיא ווידען אין אלטר-בייא מיט מעהר פליס אונד פרייטאגד בעטרייבען ווערדען, אלס דיא בעזאפפענע אונד פיללע דומעגישע בעפאלקערונג דעם מהון! — אין דיעזער ווייזע פאהרט דיא ווערגנטע דענק-שריפט פאהרט. ווייל ווישטען אונדעם, דאס דומע-גען גיכט מיט "דענטשרפפטען", זאגדערן מיס פיל-ווער אונד בלייא בעקעמפפט ווערדען!

* (אין דער בוכהאנדלונג פאנגט אן פאר דען ווידען רעשפעקט צו בקאמעמען.) אייגע בעלעהרטע דעפעשע מעלדעט זאבען פאלגענדעס: דער קרעגס-מיניסטער האט גוטשטאמטע, דאס ווערדער דער ווישען האדען פיעדטאג דיא ווישען פיעדע-דיגער אונד פאר בעשטער זאממט דען פפרי תרמ"ה איזט דעם פרעגס-שריא-פלאטצע ערשיגען דריפפען, אים מיט דען אזדאליטישען פאלדאטען אייגען גאטטעסדיענסט אבגעדאלטען. — עס איזט דיעזע פערפאדונג דעם פערבישען קריעגס-מיניסטערס אללערדינגס זעהר לאבענסווערטה. עס בעדייטט, דאס איך אין פערבינדונג דיא ווישען דעלעגאטען אמעדר אן אבגעגעבען, פפרילי דארה מאן גיכט פערגעססען, דאס פערבינדען זולבסט, ווא ווי בע-ריישט גמעללדעט, ווענן ווישען פאלדאטען בע-ווארט. עס זולל דיעס אייגענטליך ווישען ווערדען, דיא אבערגיגען ווישען פאלדאטען נאך פערבינדען געשטאנדען ווערדען. גענען דיעזע אבער האט פערבינדען פאללען גיגנר אללע מאג-ליכען ווידערשטאנד צו בעקאמפפען!

(אבער דען גיגען סולטאן אבדול האמיד) בריינגט איין פראנצאז-שעס בלאטט פאלגענדע איינצעלהייטען: ער איזט גיכט שאך, ווא איהם דיא טירקען גיכט גערנע פערצייהען, דא עבען דיא טירקייא זעהר שאנע מענגער-געשטאלטען אייפצי-ווייזען האט. זאלאנגע ער נאך פיינען ווא, עדהיעלט ער דאהער דען שפאטטגאמען, אבריל האמיד מיט דער לאנ-גאזע. אבריינגען איזט ער איין אינערשיאקעגער באראקטער, גאמענטליך ווענן עס זיך אים דיא פערטהיידיגונג אינעס ווינער ווייבער האנדעלס. דער געמארדעטע סולטאן אבדול אזיין האט דעם ווגגען האמיד אינסס אינעס זיינער ווייבער ווייבען לאססען. ווא זעהר ער איזט ווינען אנקעל פיידב-טעטע, ליעס ער דאך דעזגלעכען ווגגען דיעזעס ווייבער-ווייבעס צום "ווייסאמפפפפ" הערווייספפרדען. אבריל אזיין לאבטע איבער דיעזע קעקהייט זיינעס ווגגען געפפען, דער דאך ווייסען זאללטע, דאס דעס אנקעל איך בעזיגליך דער ווייבער איין פאר-דעכט געבהיהרט. אינסס ערדאך גינג דאס געדייבטע ווייב מיט דען איבריגען פיינען דעס הארעמס אין אינעס גארטען שאצעזרען. אבריל האמיד מערק-טע דעזס, ער שיקטע צוויי ווינער פערשניטעגען (סרסים) אין דען גארטען, וועלכע דאס געדייבטע ווייב פאכטען, אין אינגען בעדייט געהאלטעגען וא-גען וא-פען אונד זא דאסזעלבע אהם צוריק-בראכטען. דער אלטע אביין וא איסער זיך פאר וא-אטה. דא ער ערדאך פיכטטעטע, שקאנדאל צו מאכען, זא פערפאלגטע ער דען פיינגען דעסהאלב גיכט ווייטער; ער ואגטע פיעלמעהר צו זיינען דיע-נערן: לאסططע איהן דאך לייפען, אוהר זעהטע יא, דער אנגליקליכע איזט איין ווייבער-נארר! — דאס איזט אללערדינגס ראמיש, דענן איין ווייבער-נארר וא-ר נאך ערדער סולטאן. הויעטע ווידדע מאן שאן אין דער טירקייא ציפיערען זיין. דאס אנגליק איזט בלאס, דאס אין לעטצטער צייט ערדער סרטאן גיכט בראם איין ווייבער-נארר וא-ר, זאגדערן איך איין ווידע נארר!

* (דיא ווידען אין באסנגען.) ווא זאבען בעריכטעט ווירד, האבען עבען דיא ווידען אין באסנגען פאן דען טירקישען בעאמ-טען זעהר פיעל צו ליידען. אדם דער קריעג בע-גאנן, ווארדע פאן דען ווידען געפאהרדעט, דאס דיא אינגע פפרוווללטע איף אידע קאסטען אויסרוטטען מאגען. דיא ווידען לעטצטע 5000 פראנקס צוזאממען איזט אבגעשיקטען דאס גולד-ווידר אינגע דעפעשאציאן דעס אבער-בעאמטען. איף דעם ווגגע ווארדע דיא דעפעשאציאן ערדאך פאן טירקישען באשי-באצוקס אבערפאללען אונד דעס גולדעס בעריבט. דיא דעפעשאציאן מיסטע אללא מיט לעגרען טאשען פאר דעס אבער-בעאמטען עריטינען אונד אים פערפאלגונג דער ווייבער בישטען. דאך דער אבער-בעאמטע שטפפטע: "פאלגע איך, אידר הונדע בריינגט אונדערעס גערד, זאגטס פערלערט אידר אדרען אונד זען!" דיא דעפעשאציאן שטעטצט זיך גלייכלי, מיט "לאנגער נאזע" אבגעדען צו לאנגען. עס ווארדען דען נייערדינגס 5000 פראנקס געזאממעלט, ווערלע דיא דעפעשאציאן דעס אבער-בעאמטען ווידדער אבגעריכטעט. בייא דיעזער גלעגענהייט ערלאנגטע ערדאך דיא דעפעשאציאן דיא באשי-באצוקס, פאר אנגען דיא פאר מוטעס בעריכטעס ווידדע דיעזע בולדעטען עטצטע דיא ליבייאבע דעס אבער-בעאמטען. דיא דעפעשאציאן פאהרטעט גין דיא בעשטראפונג דער ווייבער. דער אבער-בעאמטע, דער בעריכט דיא 5000 פראנקס איינגעשטעקט האטטע, ליעס ערדאך דיא דעפעשאציאן איזאפ מיט דען ווארטען הויס-ווערפען: ווייר פראך אידר הונדע, דאס אידר נאך לעבט; ווייר פראך דיעס אינגען, אונד אללען מיינען מענשענפיינדלי-כען באשי-באצוקס צו פערדאנקען!" דיא ווידען זאללען גין עטשטראפפען ווען, באסנגען פיר אללע ווישען צו פערדאפפען, אים עסטערליכ - אונגאריש שטאאטס-בירגער צו ווערדען, וואהרשיינליך ווידד אינגער ווערגנטהום הערווירד אים אינגע ווייע פרא-ווא בעריכטעט ווערדען!

* (דיא טירקישע רעגיערונג גרהט שנארר.) דיא אראבישען בלעט-טער אין אינדיען פערפפפלגטלכען זאבען אינען שנארר-בריעף. ווארין דיא טירקישע רעגיערונג דיא בעפאלגערונג אים גולד-שפפגען אייפאר-דערט, דאמיט דיא דען קריעג גגגען דיא אינגלי-בינגען" פאר-פפהרען קאנגען!

* (אין ווייהנאנגע.) אין פאריז ווירד הייטע — ערב ראש השנה — אייגע זאבען פערטיג גע-ווארדענע נייאפפטיגע סינאגאגע אייגגעוויהיהט, דיעזעלבע ניממט אייגען רוים פאן אונגעפעהר 1400 קוואדראט-מעטער אין; דיא איזט 45 מעטער לאנג, 22 מעטער בריייט אונד 21 מעטער האך. דיא בייא-אדט איזט אייגע אראבישע. דיא קאסטען דיעזעס סינאגאגען-בייטס ווארדען צום נאכ-טען מהיילע פאם פראנצאיסישען שטאאטס געפאנגען. אין פראנקרייך ווערדען יא זיים דער צייט נאפאלעאן I. דיא קולטוס-בעריכטפיסטער אללערלי קאנפעסיאנען אייס דער שטאאטס-קאססא גערעכט. אים עדסטען אייגענגליקע גלייכטס מאן, עס ווא דיעס איין נאר גראסעס גלוק פיר דיא פערשיעדענען קאנפעסיאנען, ווילכע אין דיעזער ווייז פיר דיא ערהאלטונג דעס קולטוס נאר גיכט צו ארגען בריכען. דאס איזט אבער איין איررטהום. איין שטאאט האט קיין אייגענעס גלוק. ווענן ער פיעל אויסגעבען מוס, דא קאנן ער זיך דיעזע יא דאס גלוק גיר איס דען שאטען דער שטייר-צאהלער פערשאפפפפן, ווארגס דער שטאאט אללא אייך פיר דיא ערהאלטונג דעס קולטוס, זא איזט עס נאטירלי. דאס דיא דיעזע ערפאהרליכען מיללאנען גיר דורך אייגע ערהאלטונג דער שטאאטס-שטייערן אייפגעטריי-בען ווערדען קאנגען. עס דיענט דעמנאך אייף דער האנד, דאס ווענן צום בייספיעל דער פראנצאיסישע שטאאט צור ערהאלטונג דעס ווייסען קולטוס ווערלע 10 מיללאנען פערגאיסגאבט, עבען דיא פראנצאיסישע ווגגען אים דיעזען בעטראג מעהר שטאאטס-שטייערן צאהלען מיססען, אלס ווענן ווא פיר דיא ערהאלטונג אידעס קולטוס זולבסט אנגען ווערדען. דיעזע בעריכטונג איזט זא אינפאך, דאס ווענן דיעזע בעריכטונגען דורך דיעזע איינכטונג בעריכטיגט ווערדען, ווא ווענן נוטצען דיא פערשיעדענען קאנפעסיאנען דורך דיעזע איינכטונג האבען קאנגען. — דאפיר אבער ערוואכסט הייעיס אין בעריכטיגטע שאדען, נאמאלאגן דער עסטע ווא עבען אין זעהר נעשיידטער קאפפ. דורך דיעזע פאן איהם ער-פערגענע איינכטונג גגלאנג עס דעמזעלבען נעמליך, אללע קאנפעסיאנען פאם שטאאטס אבהענגיג צו מאכען. בייא אונס עס בייספיעל לאסס זיך נייטמאנד פאם שטאאטס אין נעטטיגדע. אונד קאנפעסיאנללע אנגעלעגענהייטען עטוואס בעפפעלען. דא אפם מאן גלייך איף דיא אי-מאנציפ, אנדערס ווייאך אין פראנקרייך, דא דאך דער קולטוס פאם שטאאטע ערהאלטען ווירד, דא קאנן עבען איר דער שטאאט איבערהאל דיא נאוט הינשטעקען. זא האבען ווי עדסט אינגלענטס נעבראכט, דאס אין פראנק-ריך דיא עדשטיגונגען, ווילכסט דען ווידען פאן שטאאטס-ווענגען פערבאטען ווגגען, אבוהאל דער גס אין דער ווידי-שען ווילייאן בעגרינדעט אויס. הויר ווירדע זיך דער שטאאטס אייגען אינגלען אייגגעפפ אין דיא ווילייאן קיים ווילייבען.

* (דיא מיססיאנס-גזעזעלל שאפט אין לאנדאן.) דיא בעריכט איבערהאל אבגע-ווישהאפטטע האט האבען אידע אייגען אייגען אייף איפפאהאן אין פעייען גערעכטס. דאס ווארגען ווילך אינגעפעהר 1000 ווידע אינטער ווהר הארטעס דרוקע, דיא מיססאנס-גזעזעלל שאפט פאסטע דארעי דען עגטשלוס, נאך אייפפאהאן מעהרעיע מיט דוקאטען פערגעהענע מיססאנעיע צו עגטשטעהען, אים אינטער דען "ערדקטען", אונד דאלב פערהאנדעלען, ווידען אייגען שאהרלידען "ווילגען-שאפטי" צו גוטסטען דער קאטהאלידען צו פערגיגען. האפפענס-ליד ווירד דיעזע פערגיר אהנע ערפאלג בלייבען. עס ווע-דען ווארד פעיגיר מייגער דוקאטען פערשיעדענע ווע-דען, אהנע אייר גיר אייגען ווידען פאן אייגע גלייכען צו בריינגען. אן אייגעס ווידען, דער ווענע ווילייאן אים גגלד פערקיפפט קאנן דאס ווענטהום אינגעהיפט גיכט פיר פערלערען.

נאכטראג.

דער הייטיגע "פעסטער ללאיד" בריינגט אין ווייגעם עסטען אהרטיקעל פאלגענדע אמטליכע מיטטהיילונג: עס לאסט זיך גיכט לייגגען, דאס דיא פאלגיטיגע לאגע אים אייגענבליקע אייגע זא גגשפאנגטע איזט, ווא דיא שאן לאנגע גיכט ווארד. אין טירקיש-יוסישער קריעג ווירד גאנץ ערגסטליך בעפיכטטעט! דיא בעזאהגונגס פאר אייגעס בעזאפפענטען אייגטשיען יוסלאנדס איזט אים ווא אסטען. אייגע בעדלייגער דעפעשע מעלדעט, דאס דער יוסיש-טירקישע קריעג בלאלד אייסבריכען ווערדען.

נאנגען, אבער קיינע זאנסטיגן געיאלטטעטיג-מיטען געגען פרוען אדער פעריאנדעטען איס-געאיבט האבען. אבער איך דיזער בערעכט איבער דיא טירקישען פלינדעריונגען אין סערבען רייצטע עגגלאנדס צארן, זא דאס עס גליך דאנגען בים סילטאן פראעסטירטע, אינד דער סילטאן דעם טירקישען קאממאנדאנטען זאאפרט דען בעפעהל עיטחילטע, יענע פלינדעריער איף דאס שטרענגס-טע צו בעשטראפען.

איינע קאנסטאנטינאפעלער דעפעשע פאם 16. סעפטעמבער פערעפענטליכטע נאך דריא פינקטע דער טירקישען פרעדענס-בערעכנונגען. דיזע לוי-טען (7) מיט זיך פרעסט מילאן דירעקט נאך קאנס-טאנטינאפעל בעגעבען, אין דאס דעם סילטאן אלס זיינעם אבערהערען צו הולדיגען. — 8) ווענן סערבען ניכט אים שטאנדע איזט, דיא פעסטע-שטעללונג קריעגס-עגטשעידונג צו בעצאהלען, זא ווירד דער גענעראלסטאב פרייזד אינד דאס אין דען אנגעהמבארען פריידענס-בערעכנונגען איך דיא דורכפיהרונגען דער פער-בעססערונגען אין דער טירקישען פערוואלטונג עגטהאלטען זיין מיסען, מיט דען פרעדענס-בע-דינונגען, יעלבע נאך זעהר צו מילדערן זיינד, ווירד גראף אנדראשי איך זיין פערלאנגען ווענן פער-בעססערונג דער טירקישען פערוואלטונג אין דער יעסטלישען טירקייא פאדערן — אינד עבען דיע-זע פאדערונגען דער איראפעאישען מעכטע אינד דעם גראפען אנדראשי ווירדען דיא פרעדענס-פערהאנדלונגען נאך אין דיא לאנגע באנק הינ-ניינשיעבען.

דיא אמטליכע ווענער אבענדפאסט שרייבט: דיא טירקישען פרעדענס-בערעכנונגען, ווא זא געהען אינד שטעהען, קאנגען נ י כ ט אנגענאם-מען ווערדען. צוגדעם ווירד נאך דיא טירקייא איך דיא פערבעססערונג דער לאנגע אינדערקאטא-ליקען הורכפיהרען מיסען, ווענן דיא ניכט אינדרע פרייוויליגען מיט דען איבריגען איראפעאישען גראפ-מעכטען בערעכנען ווילל.

דאס ענגלישע וועלט-בלאטט, נעמליך דיא „טיימס“ שרייבט: דיא טירקישען פרעדענס-בע-דינונגען זינד א נ נ נ ה מ ב א ר, אי-דאפא קאנן אין דיא טירקישע בעוועגונג דער סערבישען פעסטונגען נעמפאלס איינוללונגען; ענג-לאנד פערלאנגט דאהער פאן דער טירקייא דיא זאפאר-טיגע איינוללונגונ אין איינען וועפענ-שטעללונגס, דא דיא פערהאנדלונגען איבער דיעזע אינאנגעהמבארען פרעדענס-בערעכנונגען מאנאטע לאנג דייערן קאנגען.

דיא בוסמארקישע „נארד-דייטשע אללגעמיי-נע צייטונג“ שרייבט: דורך דיעזע אינבערוויטיגען פרעדענס-בערעכנונגען האט זיך דיא טירקייא מיט דען איראפעאישען גראפ-מעכטען פערפינדעט, ווייל ווערדען דאהער ניכט מעהר איף זיינע דער טירקייא שטעהען.

איינע גנסטיגע בעלגראדער דעפעשע מעל-דעט: דיא אם פרייטאג דיעזע בעקאנגט געוואר-דענען פרעדענס-בערעכנונגען האבען איינע איינע-אדרעגטליכע איפפענטליכע הערפאפרעדען. — פאן פרעדען ווילל נון נעמאנד מעהר עטוואס ווייסען, אים דערגראד ווירד געמעלדעט, דאס גענעראל-טשעריאפע דאס ווייטערע פאדרענגען דער טיר-קען געסטערן אינד הייטע פערהנדעלט האבען.—

מעקקווירדיגער ווייז לייטען עקטע גראפע דיא בעדרענגע בעגיכטע זעהר קריעגעריש. אללע שטימען דארין איבערין, דאס עקטע ריסלאנד נ כ ט מעהר שייגען קאנן אינד צו איינעם קריעגע גגען דיא איבערמטיגע טירקייא געדרעגט ווירד. (דיעהע אינזערע נייעסטען נאכריכטען!)

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (מ י נ י ס ט ע ר ד ר א ט ה א ו נ ט ע ר ד ע ם פ אר ז י ט צ ע ז י נ ע ר מ א י ע ס-ט ע ט.) זאמסטאג טראף דיעזע מאיעסטעט היער איין, עס איזט דיעס יעדאך ניכט איין בלאסער האפלבמייסט-בעזוך, ווא איין זאלבער מיט בע-גייסגונגען אינד פייעלבכייטען פערבעדען צו זיין פפלעגט. דער בעזוך האטטע פיעלמעהר איינע „ערנסטע ארבייט“ צום צייעקי, דא פאן 11 אוהר פאר-מיטטאג ביז 1 אוהר נאכמיטטאג אינטער דעם פאזיזטצע זיינער מאיעסטעט איין מינסטער-ראטה שטאטטפאנד, אין „יעלדעס דיא ערסטען ארבי-טען דעס „יעדער צו ערפפפענדען ווייסטאגעס אינד דער „נייע איינלייט“ צור פערהאנדלונג גע-לאנגטען. ווא עס שיינט, ווירד נאך „יעדער-ערפפפע-נונג דעס ווייסטאגעס דיא „אינגערע פאליטיק“ אין פיעל האהרעס אינטערעסס בעיטען, אלס אללד דיא „איינערטיגע פאליטיק“ מיט דען סערבישען טירקישען שיינדעיזיען.

* (דיא מ י נ י ס ט ע ר-ד י י ז נ א ך ו י י ע ן.) אין ענגעס צוזאממענהאנגע מיט אבז-גער מעלדונג שטעהט דיא בעשטיממטע נאכריכט, דאס דיא מינינסטער ס ע ל ל אינד ט ר ע פ פ ר ט דיינגסטאג אדער שפעטעסטענס מיטטוואך אבענדס נאך ווען ווייזען אים דיא „איסגלייכס-פערהאנד-לונגען“ מיט דער דארטיגען דעגיערונג צום אב-שלוסס צו בריינגען. איינע טאגע שפעטער ווירד איך מינינסטער - פרעזידענט טיסא זיך נאך ווען בעגעבען. עס איזט זעלבסט-פערשטענדליך, דאס הערר פאן טרעפפארט דיעזע ווייג אין דיינער אי-נעגישאפט אדס לייטער דעס האנדעלס-מינינסטע-ריאם אינד דאס דיא דארטיגע „פאלטעלוי“ אבער טראגט מאן אידם אין „גוטעס געשעפפ“ אן, דא שיעבט ער דיא שיס גמרא שאן בי“א זייטע אינד לייפ אייף דען פרוכט-מארקט אבער „אללד-מארקט הינגס!

* (מ י נ י ס ט ע ר-פ ר ע ז י ד ע נ ט ט י ס א ב י י ם ק א נ ג נ פ אן ב ע ל ג י ע ן.) ווא בעראנגט, בראבטע הערר פ טיסא הייער זייג אייל בים-צייט אין אסטענדע צו. דער קאנג פאן בעלגיען, דער שיינגעזאהן דעס פאלאטינס יא-זעף איזט, איסערטע בי“א דער דארטיגען עסטע-ריי-אנגאיסען גזאנדשאפט דען „אנזשטעדס“ פ טיסא פערזאנליך שפרעכען צו קאנגען. קיים „אירדיג הערר פ טיסא פאן דיעזעס אללערהאכס-טען „אנזשע פערשטענדיגונ. אלס ער נאך ב ר י-ס ע ל איינטיג, ווא ער פאם קאנגס-פאלאט איפ הערצלכסטע עמפפאנגען „אירדע, דיא קאנגין זעלבסט אינטערהיעלט זיך מיט איזעעס מינס-טער-פרעזידענטען ניר אין א נ נ נ ר י ש ע ר ס פ ר אכ, דער קאנג, דער דיעפאן הייז „אירט שפ פערשטאנד, זאגטע לעבעלנד: „איך גליבע, דאס מיינע פריא איס ברוסעל געיזע אין „פערבר-ען“ מאכען ווייזען!“

* (כ ע פ ר י י א נ נ ד ע ר י י ר י ש ע ן ס א ל ד א ט ע ן ו ו ע ה ר ע נ ד ד ע ר פ י-ע ר ט א נ ג.) ווא דיס איינער ווייטע פאן אח-רען, האט דיא „ייש-אדטהאראסע דורכפיה-רונגס-קאממיססיאן אייר הייער בים קאיזער-ל. גענעראל-קאממאנדא אינד דעם האנדעל-מינינסטעריאם דיא בעפיהלונג דער ווייטשען פאל-דאטען פאם דרעגטע „ערהיצע“ זעממטליכע פרעטאנגע עריינרקט. דא הייער דיא „אפפע-אינגגען אייר איף דאס הענה זיך ערשטרעקע, גגלאנג עס דער ערוועקטען קאממיססאיאן, דיא ווייטשען סאלדאטען זעלבסט פאן דען ווא א פ-פ ע נ-א כ נ נ ע ן צו בעפיהלען.

* (ד ע ר ג ע ו ו ע נ ע ק א מ מ-נ י ק א צ י א נ ס - מ י נ י ס ט ע ר ג ע ש ט א ר-ב ע ן.) גראף עמעריך טיקי, דער גליך בי“א דער גרינדונג דער איגגאריישען קאנשטיטוציאן אים יאה-רע 1867 צום קאממונאלקאנס-מיניסטער ערנאנגט ווארדע, איזט דיעזען זאמסטאג פריה אים אלטער פאן 71 יאהרען אין קלייזענבוך געשטארבען. — גראף טיקי ווארד אין מאגן, דער דך אים דיא פפר-בעססערונג אללער פערהעלטנסס אין אינגארן אונד זעבענבירגען גראפ פערהענסטע ער-ווארבען.

* (ד י א י י ד ע ן א ן נ א ר ד - א פ-ר י ק א.) דער פאר שטאנד דער יידישען פפר-שען געמיינדע אין ט ר י פ א ל י ס (נארד-אפריקא) ווא איך דער אבערדאבנער דער יידען אין דער בערבעריי (עבענפאללס נארד-אפריקא) האבען אים נאמען דער נארד-אפריקאנישען יידך דען יידישען „ווענער האפ-ייעבסלער אינגאן ייטש אן דען קאזער פאן עסטערריך אין ביטש-נעזוך געריכטעט. דיעזעס ביטשנעזוך, „ווערכעס בלטען הקודש געשריעבען איזט, בעגינגט מיט דער איינלייטונג, דאס זיט דער ייזען דעס קאזערס פ-אנגן יאזעף נאך אין ישראל, זיך זיין נטער פאן דעסען לייבע אינד געדעכטניס-זיין פיר אללע זיינע שטאאטס-אנגעהאריגען, איך אין אזיען אינד אפריקא פערבריטעט האטטע. דערזיך ווירד דאנן אין דיעזעס ביטשנעזוכ אי“סגעפיהרט, דאס נאכדעם „עטצע אין טריפאלים קיין עסטערריכ-שער מאנזוד עקסיסטירט, דער אים נאמען זיינער רעגיערונג דיא יידען שטצען זאללטע, זא ווירד דער קאזער פ-אנגן יאזעף ערזוכט, דאס אין יי-בער, קלייער אינד יי“סענשאפטליך געבילדעטער יידע אים טריפאלים צום אינבעזאלדעטען עסטער-ריי“שען קאנזול ערנאנגט ווערדען מאגע, דאמיט דיא יידען פאן טריפאלים אינד דער בערבעריי“א אין אדרען רעכטען געשטצט ווערדען.

* (ש פ א נ י ע ן ב ל י י ב ט ש פ א נ י ע ן.) דיא שמאר, „יעלכע שפאניען שאן פאר יאהרהונ-דערטען „ווענען זיינער „ווערגפפאללונגען אייף זיך גגלאדען, איזט גגייס פיר אללע צייטען אינ-אי“סראאשבאר. דיא שיטערהייפען, „יעלכע דיא צור פערבעגונג דער יידען ערריכטעט האבען, זינד „יאהל לעגנסס ניכט מעהר; אבער דיא שאנדע פיר דיא פערדאיונג אלבער גרייעלטאטען ווירד דען שפאניערן פיר אללע צייטען אנגעפאטען. — נון זאללטע מאן גלייבען, דאס אים לייפ דער יאהר-הונדערטע אייף אין שפאניען עטיאס אי“פללייונג גערריגגען, אינד דאס דיא דארטיגען קאטאליקען פאן אידרער פערפאלגונגס-זוכט בעי“ייטס נאכגע-לאסען. דאך שפאניען שיינט אין דיעזער בעציע-הונג אינגעבעסערלוך צו זיין. דא עס מעהר קיינע יידען האט, ריכטעט עס זיינע גאנגע פפר-פאלגונגס-זוכט ענגען דיא פראטעסטאנטען. איינע בעריהיגע דעפעשע פאם 15-טען דיעזעס מעלדעט זאגאר, דאס דיא רעגיערונגען פאן ענגלאנד אינד דייטשלאנד אן דיא שפאנישע רעגיערונג בעי“ייטס איינע אי“פפאדרערונג גערריכטעט, דיא פערפאל-גגונגען ענגען דיא פ-אראטעסטאנטשען ברי“סטען זא-פאר אינגעשטללען, דא איראאפ זאלד שעגר-ליכען רעליגיאנס-צוואנג אין אינזערעס יאהרהונ-דערטען ניכט מעהר הערען דארף! — ווייל אללען הוגיאן גיר פאלגעגדע בעטראכטונג קיפפען: אלס דער יונגע שפאנישע קאניג אלפאנס דען טהרון בעשטעגען, דא גליבטע ערדער דאס דיעזער יונגע מאגן פיר פרייהייט קעמפפען ווערדע. מאן פער-שפאד זיך אללגעמיין, דאס שפאניען פאן גון אב צור הייטאט דער פאליטישען אינד רעליגיעזען פרייהייט ווערדען דירפטע. ווא אינזערען לעזערן בעקאנגט, ווערדען יא זייטענס דעס לאנדעגר ראטהשלד זאגאר בערייטס שרייטע אינגעלייי-טעט, דאס עס דען יידען ווייטער גגעשאפטעט ווערדע, אין שפאניען אלס גליכבערעכטיגטע בור-גער צו יאהגען. פערשיעדענע צייטונגען בראכטען דיא מעלדונג, דאס דיא שפאנישע רעגיע-רונג דיעזען אנגעגעבען מיט פרייי-הייט פערפאלגונגען פאר שוצטעט, דא ווערע עס געייס נאך אינמער בערייט, דא יידען אייף ווערדע, איזט דיעזען זאמסטאג פריה אים אלטער פאן 71 יאהרען אין קלייזענבוך געשטארבען. — גראף מיקי יאר אין מאגן, דער דך אים דיא פפר-בעססערונג אללער פערהעלטנסס אין אינגארן אונד זעבענבירגען גראפ פערהענסטע ער-ווארבען.

* (ד י א י י ד ע ן א ן נ א ר ד - א פ-ר י ק א.) דער פאר שטאנד דער יידישען פפר-שען געמיינדע אין ט ר י פ א ל י ס (נארד-אפריקא) ווא איך דער אבערדאבנער דער יידען אין דער בערבעריי (עבענפאללס נארד-אפריקא) האבען אים נאמען דער נארד-אפריקאנישען יידך דען יידישען „ווענער האפ-ייעבסלער אינגאן ייטש אן דען קאזער פאן עסטערריך אין ביטש-נעזוך געריכטעט. דיעזעס ביטשנעזוך, „ווערכעס בלטען הקודש געשריעבען איזט, בעגינגט מיט דער איינלייטונג, דאס זיט דער ייזען דעס קאזערס פ-אנגן יאזעף נאך אין ישראל, זיך זיין נטער פאן דעסען לייבע אינד געדעכטניס-זיין פיר אללע זיינע שטאאטס-אנגעהאריגען, איך אין אזיען אינד אפריקא פערבריטעט האטטע. דערזיך ווירד דאנן אין דיעזעס ביטשנעזוכ אי“סגעפיהרט, דאס נאכדעם „עטצע אין טריפאלים קיין עסטערריכ-שער מאנזוד עקסיסטירט, דער אים נאמען זיינער רעגיערונג דיא יידען שטצען זאללטע, זא ווירד דער קאזער פ-אנגן יאזעף ערזוכט, דאס אין יי-בער, קלייער אינד יי“סענשאפטליך געבילדעטער יידע אים טריפאלים צום אינבעזאלדעטען עסטער-ריי“שען קאנזול ערנאנגט ווערדען מאגע, דאמיט דיא יידען פאן טריפאלים אינד דער בערבעריי“א אין אדרען רעכטען געשטצט ווערדען.

* (ש פ א נ י ע ן ב ל י י ב ט ש פ א נ י ע ן.) דיא שמאר, „יעלכע שפאניען שאן פאר יאהרהונ-דערטען „ווענען זיינער „ווערגפפאללונגען אייף זיך גגלאדען, איזט גגייס פיר אללע צייטען אינ-אי“סראאשבאר. דיא שיטערהייפען, „יעלכע דיא צור פערבעגונג דער יידען ערריכטעט האבען, זינד „יאהל לעגנסס ניכט מעהר; אבער דיא שאנדע פיר דיא פערדאיונג אלבער גרייעלטאטען ווירד דען שפאניערן פיר אללע צייטען אנגעפאטען. — נון זאללטע מאן גלייבען, דאס אים לייפ דער יאהר-הונדערטע אייף אין שפאניען עטיאס אי“פללייונג גערריגגען, אינד דאס דיא דארטיגען קאטאליקען פאן אידרער פערפאלגונגס-זוכט בעי“ייטס נאכגע-לאסען. דאך שפאניען שיינט אין דיעזער בעציע-הונג אינגעבעסערלוך צו זיין. דא עס מעהר קיינע יידען האט, ריכטעט עס זיינע גאנגע פפר-פאלגונגס-זוכט ענגען דיא פראטעסטאנטען. איינע בעריהיגע דעפעשע פאם 15-טען דיעזעס מעלדעט זאגאר, דאס דיא רעגיערונגען פאן ענגלאנד אינד דייטשלאנד אן דיא שפאנישע רעגיערונג בעי“ייטס איינע אי“פפאדרערונג גערריכטעט, דיא פערפאל-גגונגען ענגען דיא פ-אראטעסטאנטשען ברי“סטען זא-פאר אינגעשטללען, דא איראאפ זאלד שעגר-ליכען רעליגיאנס-צוואנג אין אינזערעס יאהרהונ-דערטען ניכט מעהר הערען דארף! — ווייל אללען הוגיאן גיר פאלגעגדע בעטראכטונג קיפפען: אלס דער יונגע שפאנישע קאניג אלפאנס דען טהרון בעשטעגען, דא גליבטע ערדער דאס דיעזער יונגע מאגן פיר פרייהייט קעמפפען ווערדע. מאן פער-שפאד זיך אללגעמיין, דאס שפאניען פאן גון אב צור הייטאט דער פאליטישען אינד רעליגיעזען פרייהייט ווערדען דירפטע. ווא אינזערען לעזערן בעקאנגט, ווערדען יא זייטענס דעס לאנדעגר ראטהשלד זאגאר בעי“ייטס שרייטע אינגעלייי-טעט, דאס עס דען יידען ווייטער גגעשאפטעט ווערדע, אין שפאניען אלס גליכבערעכטיגטע בור-גער צו יאהגען. פערשיעדענע צייטונגען בראכטען דיא מעלדונג, דאס דיא שפאנישע רעגיע-רונג דיעזען אנגעגעבען מיט פרייי-הייט פערפאלגונגען פאר שוצטעט, דא ווערע עס געייס נאך אינמער בערייט, דא יידען אייף